

Forskningsstrategi
for klinisk sygepleje
2013-2018

**Patienten i front
– Forskning i centrum**

FORORD

Forskningsstrategi for Klinisk Sygepleje 2013-2018 er blevet til i et tæt samarbejde mellem ledere i klinisk praksis, udviklingssygeplejersker og forskere i klinisk sygepleje. Dette samarbejde førte os tilbage til vores historiske grundlag, såvel som ind i fremtiden. Netop fremtiden – det der står foran os – er centralt, når en strategi skal tage form. Vi kender ikke fremtiden. Alligevel forventer vi, at de mål der er beskrevet i Forskningsstrategien kan nås. I de dialoger, som samarbejdet har bidraget til, har vi sammen genereret ny viden og nye fælles indsigter, der peger på tre indsatsområder, der er centrale for at den kliniske sygepleje fortsat forbedres og den sygeplejefaglige professionalitet fortsat styrkes, så patienterne også fremover oplever optimale pleje- og behandlingsforløb. Ved at vægte indsatsområderne kan vi altså være med til at tegne fremtiden.

De tre indsatsområder er: Klinisk Sygeplejepsiksis, Sundhedsvæsen i Forandring, Innovation og Implementering.

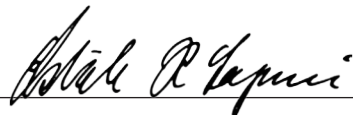
Det fremtidige fælles arbejde med indsatsområderne konkretiseres i et Forskningsprogram, som Forskningsstrategien danner basis for. Forskningsprogrammet rammesætter en række forskningsprojekter, der enkeltvis genereres og gennemføres i et samarbejde mellem klinikere og forskere. Under Forskningsstrategiens overskrift: Patienten i front – Forskning i centrum, er Forskningsprogrammets overordnede fokus: Patient- og pårørendeinddragelse.

Forskningsstrategien er forelagt den udvidede hospitalsledelse, der på baggrund heraf har givet deres tilsagn om at samarbejde for at nå målene.

Siden år 2000 har vi samarbejdet omkring og i forskning i klinisk sygepleje på Aalborg Sygehus – TAK for det. Vi ser frem til at fortsætte forskningssamarbejdet i de nye rammer: Aalborg Universitetshospital, så vi i fællesskab kan nå målene for 2013-2018.

Erik Elgaard Sørensen
Forskningsleder, lektor,
cand.cur, ph.d.

Lisbeth Kjær Lagoni
Sygeplejefaglig direktør

Lars Hvilsted Rasmussen
Forskningschef, professor,
overlæge, ph.d.

MÅLSÆTNING

Ved alle klinikker på Aalborg Universitetshospital gennemføres forskning i klinisk sygepleje, således at:

- Sygepleje- og sundhedsfaglige problemstillinger afdækkes og undersøges.
- Ny viden genereres, hvorved den kliniske sygepleje forbedres og den sygeplejefaglige professionalitet styrkes.

Dette med henblik på at:

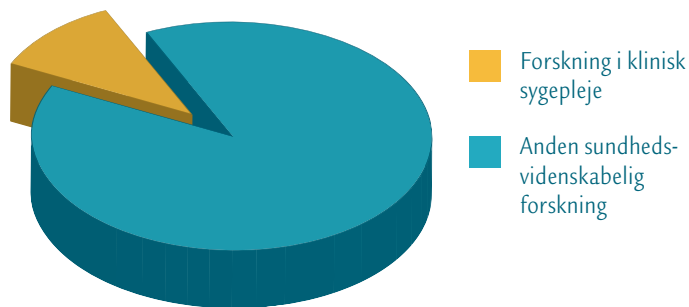
- Patienter opnår optimal pleje og behandling
- Patienter og pårørende oplever tryghed og forbedret livskvalitet
- Patienter og pårørende inddrages i pleje og behandling.

Forskning i klinisk sygepleje udgør en del af den samlede sundhedsvidenskabelige forskning, der foregår på Aalborg Universitetshospital og indgår som et højprofilforskningsområde¹, der skal være med til at udvikle hospitalet til at være førende både på nationalt og internationalt plan.

Målsætningen repræsenteres af en række konkrete mål der forventes indfriet ved strategiperiodens udløb i 2018. Må-

lene nås gennem et dialogisk samarbejde mellem de enkelte klinikker og Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, og forudsætter etablering af et aktivt, stimulerende forskningsmiljø, hvor forskning i klinisk sygepleje udgør en naturlig del af klinikkernes drift.

**Sundhedsvidenskabelig forskning på
Aalborg Universitetshospital**

Figur 1. Forskning i klinisk sygepleje udgør en del af den samlede sundhedsvidenskabelige forskning, der foregår på Aalborg Universitetshospital.

¹) Betegnelse fra Forskningsstrategi for Aalborg Sygehus 2012-2017.

Hver klinik på Aalborg Universitetshospital har ved strategiperiodens udløb i 2018:

1. Gennemført 3 forskningsprojekter årligt
2. Gennemført 1 udviklingsprojekt i hvert af klinikens afsnit årligt
3. Sikret kontinuerlig identificering, udvikling og tiltrækning af forskningstalenter med henblik på fortløbende at have 1 ph.d.-studerende sygeplejerske ansat
4. Medfinansieret uddannelse til sygeplejersker på kandidat- og masterniveau
5. Etableret Journal Clubs for sygeplejersker
6. Formidlet viden genereret i forskningsprojekter gennem 8-10 artikler/år i anerkendte sundhedsvidenskabelige eller sundhedsfaglige tidsskrifter samt øvrige medier
7. Dokumenteret implementering af forskningsbaseret viden igennem revidering af kliniske retningslinjer i PRI
8. Ansat 1 klinisk postdoc/klinisk lektor/klinisk sygeplejespecialist² på ph.d.-niveau
9. Den kliniske postdoc forventes at være:
 - o Under postdoc uddannelse med henblik på lektorbedømmelse ved Klinisk Institut
 - o Primær eller medforfatter på 5 artikler/år
 - o Aktiv i nationale og internationale samarbejder og/eller internetbaserede netværk
 - o Vejleder for 1 ph.d.-studerende
 - o Aktiv i gennemførelse af 1 ph.d.-kursus/år
 - o Aktiv i afholdelse af værtskab for konferencer, kurser og møder.

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje har ved strategiperiodens udløb i 2018:

1. Bidraget til igangsættelse/gennemførelse af forskningsprojekter i alle relevante klinikker
2. Bidraget til et aktivt, stimulerende og voksende forskningsmiljø
3. Indhentet fondsmidler til forskningsprogram, såvel som til enkeltstående projekter
4. Forestået vejledning af 18 ph.d.-studerende, heraf hovedvejledning af 14 ph.d.-studerende
5. Bidraget til medfinansiering af 1 ph.d.-forløb
6. Formidlet forskningsresultater gennem ph.d.-afhandlinger og 20 artikler/år i anerkendte sundhedsvidenskabelige tidsskrifter
7. Bidraget til en aktiv pressepolitik gennem formidling af forskningsresultater
8. Deltaget aktivt i flere nationale og internationale samarbejder og internetbaserede netværk
9. Afholdt værtskab for konferencer, kurser og møder
10. Gennemført 1 ph.d.-seminar/år
11. Ansat 1 klinisk professor og 3 postdocs, der alle er lektorbedømt og tilknyttet Klinisk Institut
12. Etableret sig som et forskningscenter, der samler forskellige sundhedsprofessionelle, hvor den fælles vision er at skabe sammenhængende og effektive patientforløb.

²⁾ Stillingsbetegnelse og funktionsbeskrivelse gældende for Aalborg Universitetshospital udkommer i 2014. I indeværende dokument refererer anvendelsen af "klinisk postdoc" til den betegnelse/funktion, der besluttes i relation hertil.

AFSÆT FOR FORSKNING I KLINISK SYGEPLEJE 2013-2018

Afsættet for forskningsstrategien er klinisk sygeplejepraksis. Universitetshospitalssamarbejdet mellem Aalborg Universitetshospital og Klinisk Institut, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet (AAU) udgør den organisatoriske ramme. Forskningsmæssigt tager strategien afsæt i den overordnede Forskningsstrategi for Aalborg Sygehus 2012 – 2017.

Klinisk sygeplejepraksis anno 2013 er kendetegnet ved foranderlighed, og en italesættelse af patienter og pårørende som den mest udnyttede ressource i sundhedsvæsenet. Parallelt hermed forandres klinikernes rolle og sundhedsvæsenet, hvori partnerne mødes. Derfor er det essentielt, at den kliniske praksis, hvori sygeplejen varetages, stimulerer til innovative tanker og til at ny viden lader sig implementere. Heri afspejles at det kliniske afsæt rummer tre vilkår: Klinisk sygeplejepraksis, Sundhedsvæsen i forandring samt Innovation og implementering. Disse uddybes nedenfor, idet hensigten med forskningsstrategien er at løfte de tre vilkår, så de både er centrale betingelser for forskning i klinisk sygepleje, men også er de tre primære indsatsområder, hvorigennem strategiens mål skal nås.

Klinisk sygeplejepraksis

Sygeplejefaglige kerneydelser er den omsorg og de aktiviteter, der foregår, når patient og sygeplejerske mødes, samtaler eller samarbejder. Sygeplejerskers kernefaglighed er dermed rettet mod klinisk sygeplejepraksis uanset om man er ansat i en basisstilling, er beskæftiget med undervisning, uddannelse, ledelse eller forskning. I klinisk sygeplejepraksis italesættes sygeplejefaglige oplevelser og erfaringer, og erfaringsbaseret viden udvikles. Det er også i klinisk sygeplejepraksis, at den forskningsbaserede viden udvikles og anvendes, fordi der til stadighed opstår nye problemstillinger og nye spørgsmål, der kræver videnskabelig belysning og svar.

Formålet med dette indsatsområde er at udvikle ny viden i forhold til kliniske spørgsmål ved at knytte viden i klinisk sygeplejepraksis og forskning i sygepleje sammen til en vel fungerende enhed.

Sundhedsvæsen i forandring

Patienter og pårørende skal i langt højere grad inddrages som brugere og samarbejdspartnere. Deres ressourcer og opfattelser af situationen skal anerkendes og respekteres. Den

enkelte patient skal inddrages i egen pleje og behandling, for at styrke patientens egne ressourcer. De samlede patientressourcer skal bringes i spil og udnyttes som værdifulde kræfter på det organisatoriske plan og bidrage til at forbedre den daglige kliniske praksis, så det fortsat er muligt at tilbyde pleje og behandling af høj kvalitet til gavn for alle patienter. Formålet med dette indsatsområde er at udvikle ny viden i forhold til et foranderligt sundhedsvæsen og betydningen heraf for patienter, pårørende, sygeplejepraksis og sygeplejefprofessionen.

Innovation og implementering

Generering af ny viden forudsætter at der stilles spørgsmål til det eksisterende. Patienter, pårørende, samarbejdspartnere og sygeplejersker må reflektere over og stille spørgsmål til den kliniske sygeplejepraksis de oplever og erfarer. I forskning i klinisk sygepleje betragtes patienter som naturlige informanter, når ny viden skal genereres. Patientinddragelse foregår dermed på flere niveauer, hvilket medfører at innova-

tion er et naturligt vilkår i den kliniske sygeplejepraksis og i forskning i klinisk sygepleje. Implementering sker når ny viden slår rod og vokser i den eksisterende kliniske praksis, så den sygepleje, der udøves er forskningsbaseret. En evidensbaseret klinisk praksis forudsætter derfor at innovation og implementering ikke betragtes som modsætninger, men som hinandens dynamiske forudsætninger.

Formålet med dette indsatsområde er at sikre evidensbaseret sygepleje til patienter og pårørende, og fremme implementering af viden i praksis.

TRE INDSATSOMRÅDER – ÉT FORSKNINGSPROGRAM

Forskningsstrategien konkretiseres blandt andet via et forskningsprogram. Forskningsprogrammet danner basis for en række forskningsprojekter, der enkeltvis genereres og gennemføres i et samarbejde mellem klinikere og forskere. Forskningsprogrammets overordnede fokus er på patient- og pårørendeinddragelse, hvor der tages afsæt i en bred forståelse heraf. Programmet favner de tre indsatsområder, hvilket giver mulighed for at arbejde bredt og nuanceret med patient- og pårørendeinddragelse. Samtidig giver de enkelte projekter, der udspringer af programmet, anledning til at gå i dybden med et afgrænset område i relation til patient- og pårørendeinddragelse.

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje er central i udmøntningen af strategien med henblik på at sikre, at den nye viden genereres ved brug af systematiske og forskningsbaserede metodikker. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje samarbejder, igangsætter, vejleder og leder forskningsaktiviteter både mono- og tværfagligt, og bidrager også til, at den nye

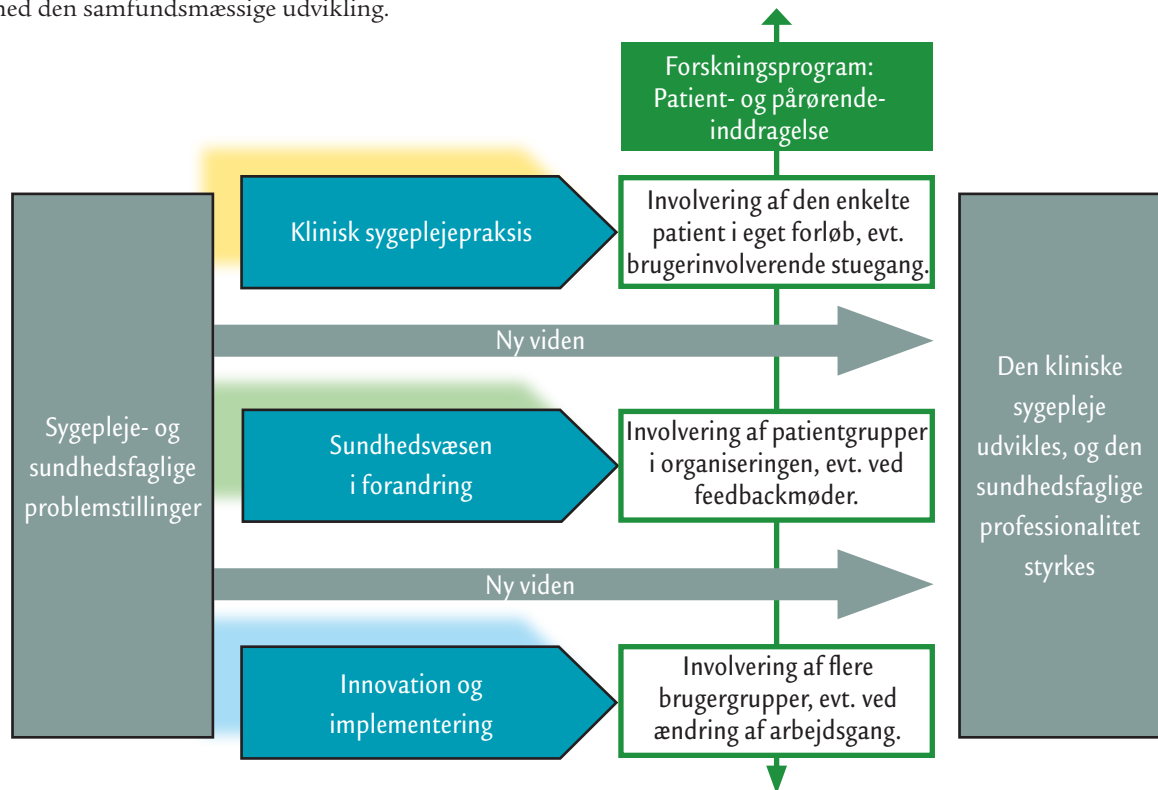
forskningsbaserede viden formidles. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje bidrager til større klinisk nytteværdi, og sikrer en videreføring til national og international forskning til gavn for patienter og pårørende.

Fra Forskningsenhed til Center

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje har siden etableringen i år 2000 gennemgået en markant udvikling og opnået en synlig forankring, såvel mono- som tværfagligt. Der opleves en tiltagende efterspørgsel efter den viden, der genereres via forskning i klinisk sygepleje og specielt en stigende interesse i de kvalitative forskningsmetoder. Det betyder, at andre sundhedsprofessioner søger vejledning og trækker på eksisterende forskningskompetencer i Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje. I strategiperioden er hensigten derfor at deltage i og invitere til tværfaglige dialoger, frem mod etablering af et forskningscenter, der samler forskellige sundhedsprofessionelle, hvor den fælles vision er at skabe bedre, mere sammenhængende og effektive patientforløb.

Styrken i tværfaglig dialog og samarbejde, bygger på høj grad af monofaglighed. Med patientforløb som det fælles omdrejningspunkt favnes flere genstandsfelter. Tværfaglige dialoger skal bidrage til en fælles forståelse af den samfundslogik, hvori sundhedsprofessionerne også fremover skal handle professionelt og fortsat udvikle sig. Dermed etableres grundlaget for, at sygeplejen, såvel som de andre sundhedsprofessioner, udvikler fagenes unikke teorier og metoder i overensstemmelse med den samfundsmæssige udvikling.

Som led i etablering af et forskningscenter vil antallet af forskere blive øget. Der vil ske et tilsvarende højere indtag af ph.d.-studerende og centeret vil blive bemanded med administrativt personale. Med etablering af centeret kommer patienten i front, og forskning i centrum – som et naturligt næste skridt i et sundhedsvæsen under stadig forandring.

Figur 2. Forskningsprogrammet favner de tre indsatsområder: 1) Klinisk sygeplejepraksis; 2) Sundhedsvæsen i forandring; 3) Innovation og implementering, gennem det fælles overordnede fokus på patient og pårørendeinddragelse.

REFERENCER

- 1 2 3 Forskning i Klinisk Sygepleje 2009-2013. Strategi for forskning i klinisk sygepleje 2009-2013.
- et bidrag til et stærkt og troværdigt universitetshospital.
Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus, Århus Universitetshospital.
- Engberg, L. 2012. Velkomst v. Danske patienter på National konference med fokus på udbredelse, implementering og effekt af brugerinddragelse i sundhedsvæsenet. København 30.10.2012. Arrangeret af bl.a. Danske Regioner og Videnforum for Brugerinddragelse.
- Forskningsstrategi for Aalborg Sygehus 2012-2017.
- Sundhedsbrugerrådet 2012. Patienter og pårørende skal inddrages. DR P4 Nordjylland 23.11.2012.
<http://www.dr.dk/P4/Nord/Nyheder/Nordjylland/2012/11/23/162613.htm>

**Forskningsstrategi for klinisk sygepleje
2013-2018**

Patienten i front - Forskning i centrum

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje
Aalborg Universitetshospital

www.foksy.dk

August 2013

Layout:

Kommunikationsenheden,
Forskningens Hus

